

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΣ.

Ετήσια διὰ μὲν τοὺς ἐνταῦθα κ.
κ. συνδρομητὰς δρ. διὰτ. 12.
Ἐξαμηνία » » 6.
Διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ λοιπῇ
Ἑλλάδι ἐτήσια δρ. 14.
Ἐξαμηνία » » 7.
Διὰ τοὺς ἐν τῷ ἑξωτερικῷ
ἐν γενεῇ ἐτήσια φράγ. 15.

Ἐκαστον φύλλον τιμᾶται λ. 30.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ.

«Δὴ δὲ καὶ τοὺς Νόμους τῆς Πατρίδος καθάπερ τινας θεοὺς δευτέρους συντηρεῖν καὶ ἡ παραλα-
βεὶν τὴν αὐτοῦ ἢ τῶν αὐτῶν ἐπιχειρῶν, σπουδὴ πάσῃ κωλύειν καὶ πάντα τρέπον ἐναντιοῦσθαι».
(ΙΕΡΟΚΛΗΣ).

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΣ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑΣ.

Διὰ πᾶσαν εἰδοποίησιν μέχρι
τῶν 10 στίχ. δρ. 4.
Διὰ τὰ δικαστικά ἔγγραφα
τὸν στίχον λεπ. 20.
Διατρίβαι γίνονται δεκταὶ ἐν-
σχυρῶς γεγραμμένοι καὶ μη-
δαμῶς καθαπτόμεναι τινος βα-
ναύως ἢ γλευστικῶς.
Διὰ πᾶσαν διατρίβην τὸν
στίχον λεπ. 40.

Οἱ ἐν Παρισίοις Ἑλληνισταὶ καὶ ὁ Βρουνὲ δὲ Πρέλ (1).

Εἰς ἐκ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν εἰς τὴν Δυτικὴν
Εὐρώπην προσφυγόντων Ἑλλήνων, Ἑρμῶνυμος ὁ
Σπαρτιάτης, ἐγκατασταθεὶς ἐν Παρισίοις, ὑπερ-
σοῦντος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, εἰδίδας εἰς πολλοὺς Γάλ-
λους τὴν Ἑλληνικὴν, ἐν οἷς καὶ τὸν Guillaume
Budè, ὅστις ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἰδρυτῶν τοῦ Γυμνα-
σίου τῆς Γαλλίας (Collège du France) Μετὰ ταῦτα
ὁ Ἰανὸς Λάσκαρις ἀναφέρεται διδάξας τὴν Ἑλ-
ληνικὴν τὸν προσηρμένον Budè, τὸν Pierre Danès,
ὅστις κατόπιν εἰδίδας ἐν τῇ τριγλώσσῃ σχολῇ
δημοσίᾳ, καὶ ἰδιαιτέρως τὸν Amyot, τὸν γνωστὸν
μεταφραστὴν τοῦ Πλουτάρχου καὶ ἄλλων Ἑλλή-
νων συγγραφέων, τὸν Daurait καὶ ἄλλους κατα-
στάντας μετὰ ταῦτα περιφήμους Ἑλληνιστάς. Οὗ-
τω λοιπὸν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἤρχισε νὰ εὕρισκε
θιασώτας ἐν Παρισίοις, τῇ πόλει ταύτῃ, ἥτις ἀπέβη
ἐν ταῦτα ἡ μητρόπολις τῶν γραμμάτων.

Ἡ Ἑλλάς Ἑλληνες καὶ κατόπιν εἰσακτεθέντες
τοὺς Παρισίους εἰδίδας τὰ Ἑλληνικά: Ἀλλ'
ὅμως τὸ πρὸς τὴν γλῶσσαν ταύτην φίλτρον τῶν
Γάλλων, ἀνεπτύχθη ἰδίᾳ περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελ-
θόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος. Τοῦτο
δὲ ὑπεβάλλετο ἰδίᾳ ἐνεκα τῶν δεινῶν τῶν ταρασ-
σόντων τότε τὴν πολυπαθὴ τῆς Ἑλλάδος πόλιν,
ἅτινα καὶ αὐτοὺς τοὺς Εὐρωπαίους τοσοῦτον συνε-
κίνησαν, ὥστε θεώρουν ἤδη καθήκον αὐτῶν, ὅπως
συντελέσωσι, κατὰ τὸ δυνατόν, ὑπὲρ τῆς Ἑλληνι-
κῆς παλιγγενεσίας. Ἦρχισαν ἤδη νὰ συναισθάνων-
ται καὶ οὗτοι ὅτι ὁ Ἕλληνας τοῦ Μαραθῶνος καὶ
τῶν Σαλαμινῶν εἶναι ὁ αὐτὸς ὁ κατοικῶν τὴν χώ-
ραν τὴν νῦν καλουμένην Ἑλλάδα, ὅτι ἡ γλῶσσα,
ἣν λαλεῖ, διατρεῖ ἐτι ἔχνη τῆς γλώσσας τοῦ Θου-
κιδίδου καὶ Δημοσθένους, ὅτι ἡ σπουδὴ τῆς γλώσ-
σης ταύτης καθίσταται ἀπαραίτητος διὰ τὸν φιλο-
λόγον καὶ φιλόσοφον, τὸν ἱστορικὸν καὶ ἀρχαιολό-
γον, καὶ ἐπεδόθησαν πολλοὶ τούτων εἰς τὴν σπου-
δὴν ταύτης.

Τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ζήλον τῶν κατοίκων
τῶν Παρισίων, ὑπεξέκαθεν ἡ ἐνταῦθα ἐγκατάστασις
πολλῶν λογίων Ἑλλήνων, καὶ ἰδίᾳ ἐνός, ὅστις μὴ
δυνάμενος ἄλλως νὰ συντελέσῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος
αὐτοῦ ἐν ἐποχῇ τοσοῦτον κρίσιμῃ, μετέβη εἰς τὴν
πρωτεύουσάν τῆς Γαλλίας, ἐξ ἧς, ὡς ἐκ κέντρου,
συνέβαινε μεγάλως πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου
ἐκείνου ἔργου, ὅπερ εἶχεν ἤδη ἀναλάβῃ ἡ Ἑλλάς.
Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶναι ὁ Κοραῆς. Εἰ καὶ τινες ἰδέαι
τοῦ Κοραῆ, ὡς ἐξέφρασε πρὸ πάντων ἐν τῇ Συμ-
βουλῇ τῶν τριῶν ἐπισκόπων δὲν ἦσαν ὀρθαί, οὐχ
ἦσαν ὅμως εἶναι ἀναμφέριστον ὅτι μεγάλως ἐβο-
ήθησε τὴν πατρίδα αὐτοῦ διὰ τῶν μακρῶν προ-
λεγόμενων, ἅτινα προέτατε τῶν συγγραμμάτων

(1) Σ. Σ. Π. Ἐδόντες εἰς τὰς συστάσεις τοῦ ἐν Κων/πό-
λει ἀνταποκριτοῦ ἡμῶν, δημοσιεύομεν ἀξιόλογον αὐτοῦ πραγ-
ματεῖαν περὶ τῶν ἐν Παρισίοις Ἑλληνιστῶν, ἥτις μέλλει νὰ
ἀποτελέσῃ καὶ ἰδίᾳ τεύχος πρὸς εὐχερεστέραν τοῦ πράγμα-
τος κατανόησιν διὰ τοὺς περὶ τὴν νεοελληνικὴν φιλολογίαν
ἐσχυρομένους.

αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ἐπιτυχῆς ἐκδόσεως τῶν πλειο-
τέρων Ἑλλήνων κλασικῶν συγγραφέων. Ἰδίᾳ δ' ὠ-
φέλησε τὴν φιλολόγον Ἑλλάδα διὰ τῶν ἀκαμά-
των πόνων, οὓς κατέβαλε μετὰ τῶν ὁπαδῶν του
ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας.
Αἱ ἀφωσιωμένοι προσπάθειαι τοῦ Κοραῆ ὑπὲρ τῆς
μορφώσεως ἐθνικῆς γλώσσας διὰ τῆς ἀναπλάσεως
τῆς χυδαίας, ἐκίνησαν τὸν χόλον πολλῶν ὁμογενῶν
του. Ὁ Κοραῆς ἀνέπτυξε καὶ δι' ἰσχυροτάτων λό-
γων ἀπέδειξε τὴν γνώμην, ἣν εἶχεν ἄλλοτε ἐκφρά-
σει ὁ Γρηγόριος Κωνσταντῆς, (1) ὅτι δεόν ἔν' ἀνα-
πλασθῇ ἡ χυδαία γλῶσσα γραμματικῶς καὶ ἀπο-
σκορακισθῶσιν οἱ ἐν αὐτῇ βαρβαρισμοὶ καὶ ξενικαὶ
λέξεις, ἐν ᾧ ἄλλοι λόγοι οἱ μὲν ἦσαν ὑπὲρ τῆς ἐν
τῇ γραφῇ χρήσεως τῆς χυδαίας γλώσσας, τῆς
γλώσσας τοῦ λαοῦ, οἱ δὲ παρεδέχοντο γλῶσσάν
τινα μικτὴν καὶ ἀκανόνιστον, συγκεκμημένην ἐκ λέ-
ξεων καὶ φράσεων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἀρχαίας
Ἑλληνικῆς καὶ τῆς λαλουμένης. Θιασώτης ἐνθερ-
μος τῆς τελευταίας ταύτης γνώμης ἦτο Παναγιώ-
της ὁ Κοραῆς. Ἀθηναῖος, ὅστις μεταβίβησε τῷ 1803

εἰς Παρισίους ὡς ἀκόλουθος τῆς Ὀθωμανικῆς πρε-
σβείας, διωρίσθη κατόπιν διερχομένου τῆς καθομι-
λουμένης Ἑλληνικῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτε-
ρικῶν τῆς Γαλλίας. Ἐνταῦθα ὁ Κοραῆς ἐδημο-
σίευσεν διάφορα συγγράμματα κατὰ τῶν Κοραϊστῶν,
ὧν προεξάρχει ἡ μελέτη τῆς Ἑλληνικῆς
κοινῆς διαλέκτου, ὅπερ ὅμως ἔμεινε δυ-
στυχῶς ἀτελές. Ἐν Παρισίοις εὕρισκοντο ἤδη καὶ
ὁ Θεσσαλονικεὺς Γρηγόριος Ζαλὺκης, ὅστις εἰργά-
σθη μετὰ πολλῶν Ἑλληνιστῶν εἰς τὴν ἐκδοσιν
διαφόρων συγγραμμάτων· ὁ Κωνσταντῖνος Νικο-
λόπουλος, σπουδαιότατος λόγιος καὶ ποιητὴς ἀρι-
στος· ὁ ἐκδότης τοῦ Θεατοῦ καὶ ἄλλων ἀξιολόγων
πονημάτων Μιχαὴλ Σχινᾶς· ὁ κατὰ τὸ 1825 σειρὰν
μαθημάτων νεοελληνικῆς φιλολογίας διδάξας Γε-
ώργιος Μάνος· ὁ ἀντιγραφεὺς ἡ ἀντιπαραβολεὺς
χειρογράφων Σύψωμος, ὁ Νικόλαος Μυλωνᾶς καὶ
ἄλλοι. Οἱ ἄνδρες οὗτοι συνῆψαν σχέσεις μετὰ τῶν
ἐπιστημοτέρων λογίων τῶν Παρισίων, οἵτινες ἐκ
τῶν σχέσεων τούτων ἐνθαρρυνόμενοι ἐπέδιδον μάλ-
λον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς. Ὁ Κοραῆς
ἦτο φίλος προσωπικὸς τοῦ Clavier, τοῦ Cavour, τοῦ
Boissonad, τοῦ Thyrot καὶ ἄλλων, τοσοῦτον δ' ἐτι-
ματο ὑπὸ πολλῶν ἐπιστῆμων Γάλλων, ὥστε ὁ μέ-
γας Ναπολεὼν ἀνέθηκεν αὐτῷ μετὰ τῶν Gosselin
καὶ La porte du Theil τὴν εἰς τὴν Γαλλικὴν μετά-
φρασιν τοῦ Στράβωνος, ὁ δὲ Boissonad προέτρεπεν
αὐτὸν ἵνα καθέξῃ θέσιν ἐν τῷ Πανακαδημείῳ
(Institut), ἐν ᾧ ἐπίσης ὁ Lefevre-Gimau προσεκάλει
αὐτὸν ἐπιστήμως ὅπως καταλάβῃ τὴν ἐν τῷ Collège
Royal κενωθείσαν θέσιν ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Bosquil-
lon, ἀλλ' ἀμφοτέρως δὲν ἐδέχθη. Τοιούτων τιμῶν
ἡξιοῦτο οὐ μόνον ὁ Κοραῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι
σχεδὸν Ἑλληνες οἱ ἐν Παρισίοις διατρίβοντες.
Ἀλλὰ τὰς περισσοτέρας τιμὰς ἀπέδιδον αὐτοῖς οἱ
Ἑλληνισταὶ, καὶ ἰδίᾳ ὁ Boissonad.

Ὁ Boissonad ἐγεννήθη τῷ 1774 ἐν Παρισίοις.

(1) Ἐν τοῖς προλεγόμενοις τῆς μεταφράσεως τῶν στοι-
χείων τῆς φιλοσοφίας τοῦ Σακίου.

λίαν νέος ἐπεδόθη εἰς τὸ δικαστικὸν στάδιον, ἀλ-
λὰ ταχέως παραιτηθεὶς τούτου ἐτρέπη εἰς τὸ
φιλολογικόν. Κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθη καθηγητὴς
τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν
Παρισίων, καὶ ἀκολούθως ἐν τῷ Collège, ἐν ᾧ διε-
δέξατο τὸν Gail. Ὁ Boissonad ἐνησχολήθη κυρίως
εἰς τὴν ἐκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῆς
ἀρχαιότητος καὶ τοῦ Μεσαιῶνος, μετὰ σοφῶν προ-
λεγόμενων καὶ σχολίων, ἐπαναλαμβάνων πάντοτε
τὸ «Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα
μὴ τι ἀπόλλυται». Ὁ οἶκος αὐτοῦ ὁμοιάζει τῷ ὄντι
δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ, πρὸ πάντων δὲ ὑπερῆχεν ἐν
αὐτῇ ἡ συλλογὴ τῶν Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων,
καὶ ὀρθῶς δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ αὐτὸν πρὶν τα-
νιν τῶν Γάλλων Ἑλληνιστῶν. Ὁ θά-
νατος τοῦ Boissonad, συμβὰς τῷ 1857, ἐνέβαλε
πάντας τοὺς φίλους τῶν γραμμάτων εἰς μεγίστην
λύπην καὶ ἰδίᾳ τοὺς Ἑλληνας, οἵτινες τῷ 1855
εἶχον τιμῆσιν αὐτὸν διὰ τοῦ χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ
Σωτήρος.

Ὁμοίως τῷ Boissonad σπουδαίωτατος Ἑλληني-
στὴς ἦν καὶ ὁ Saint-Marc Girardin, γεννηθεὶς τῷ
1801 ἐν Παρισίοις· φιλόλογος ἀριστος, περιηγήθη
τὴν Ἑλλάδα τῷ 1840, περὶ ἧς ἐδημοσίευσεν πολλά.
Φιλελληνικώτατος ἦν καὶ ὁ διαπρεπὴς Γάλλος
ἱστορικὸς Augustin Thierry. Ἐγεννήθη τῷ 1795
καὶ ἀπέθανε τῷ 1856. Κατέλαβε πολλὰς καθηγη-
τικὰς θέσεις, ἀλλ' ὅμως ταχέως ἐδράβη ἡ υγεία
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ὀλίγα πρὸ τοῦ θανάτου του ἔτη δι-
ετέλει οἰκουρῶν τυφλὸς καὶ παραλυτικὸς. Ἐτίμα
μεγάλως τοὺς Ἑλληνας καὶ ὠμίλει ὁπωσοῦν τὴν
Ἑλληνικὴν. Διακεκριμένος Ἑλληνιστὴς ἦν καὶ ὁ κό-
μης Marcellus, ὅστις γεννηθεὶς τῷ 1795 ἀπέθανε τῷ
1863. Ἦτο πολὺ φίλος τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοῦτο
ἀποδεικνύει τὸ ἔξῃς, ὅπερ μνημονεύει ὁ ἐπὶ πολλὰ
ἔτη ἐν Παρισίοις διατρίψας ἀτυχὴς Μαρῖνος Βρετός.
Ἑλληνίς τις, εὕρισκόμενη ἐν Παρισίοις, ἀπέστει-
λεν εἰς τὸν κόμητα ἄγγεilon Ὑμηττείου μέλιτος,
τὸ ὅποτον παρετέθη μίαν ἐσπέραν ἐπὶ τῆς τραπέζης
μετὰ τοῦ τέιου· ἀλλὰ μόλις τὸ εὖωδες προῖον τοῦ
Ἀττικοῦ θύμου ἤγγισεν τὰ πορφυρᾶ χεῖλη μιᾶς δου-
κίσσης, καὶ, ἀπωθούσα αὐτὸ μετὰ περιφρονήσεως,
ἀνέκραξεν.

— Πούρ! τί ὁσμὴ ἱατρικοῦ!

Ὁ κόμης ἔσπευτε νὰ μοῖ εἴπῃ Ἑλληνιστὴν ὅτι ἡ
γεύσις τῶν συμπατριωτῶν του εἶχε διαφθαρῇ, καὶ
διὰ νὰ μὴ ἐκανοποιήτῃ ἐπληρίσας εἰς τὰ χεῖλη του
κοχλιδάριον πλήρες μέλιτος· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ
καταστείλῃ ἀπαίσιον μορφασμόν (1). Ὁ κόμης
Marcellus περιηγήθη πολλὰ μέρη, καὶ ἔγραψεν ἀρ-
κετὰ συγγράμματα περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος
καὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Καὶ πολλοὶ ἄλλοι
διάσημοι Ἑλληνισταὶ διέπρεψαν κατὰ τοὺς χρόνους
τούτους ἐν Παρισίοις, ἀλλ' ἰδιαιτέρως μνηίας διὰ
τοὺς Ἑλληνας ἀξίος εἶναι ὁ d' Ansse Villosion.
Εἶναι δὲ ἰδιαιτέρως μνηίας ἀξίος, καθότι πρῶτος
ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς μετὰ με-
γίστης σπουδῆς, μεγάλως εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς δια-
δόσεως αὐτῆς παρὰ τοῖς ὁμογενέσιν αὐτοῦ. Εἶναι

(1) Ἐθνικὸν ἡμερολόγιον ἔτος Ζ.

ιδιαιτέρας μνείας ἄξιος καὶ διὰ τοῦτο: Τῷ 1795 ἐν τῇ συνελεύσει τῶν ἐθνοπαραστατῶν (Convention) ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις σχολῆς τῶν ἀνοικολικῶν γλωσσῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Ἐθνικῆς τῆς Γαλλίας βιβλιοθήκης, ἥς διευθυντὴς διωρίσθη τὸ πρῶτον (μέχρι τοῦ 1836) ὁ διδάσκαλος Ἀσιατιστῆς Silvestre de Sacy. Ἀλλ' ὁμως ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν δὲν συμπεριελήφθη καὶ ἡ τῆς νεοελληνικῆς. Πρῶτος δὲ εἰσαγωγὸν ταύτην εἶναι ὁ Jean-Baptiste d'Ansse-de-Villoison.

Ἀκολουθεῖ.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ.

Συνεδρίασις ΣΤ'. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1876.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΑΛΒΗΣ.

Τὴν 11 ὥρ. καταλαμβάνουσι τὰς ἐδρας τῶν οἱ δικασταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶναι παρόντες ἅπαντες οἱ κατηγορούμενοι;

Εἰς ΚΛΗΤΗΡ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐκτὸς τῶν ἀρχιερέων;

ΚΛΗΤΗΡ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ κύριοι κατήγοροι εἶνε ἅπαντες παρόντες;

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Οἱ κύριοι κατήγοροι εἶπον μέχρι τοῦδε ἀρετὰ, ἂν τινες ἐξ αὐτῶν νομίζουσιν, ὅτι θὰ προσθέσωσι νέον τι εἰς ὅσα μέχρι τοῦδε ἐρρήθισαν ἢ λάβωσι τὸν λόγον. Ἀλλὰ προσθέτω, ὅσα ἐλέχθησαν ὑπὸ τῆς ὑπερασπίσεως περὶ τῆς ἐνεργείας τῆς βουλῆς, νομίζω ὅτι ἰκανῶς ἀντεκρούσθησαν δὲν εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ προστεθῇ οὐδὲ μία λέξις πλέον περὶ τῶν πολιτικῶν, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξηγνήθη.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Θὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴν παρατήρησίν Σας κύριε Πρόεδρε. Ἀφ' ὧν λοιπὸν τὸ πολιτικὸν μέρος εἰσέρχεται ἀμέσως εἰς τὸ δικανικόν. Εἰς τῶν ἀξιοτίμων συνηγόρων τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Σπυρίδωνος Κομποθέρα ὡμολόγησεν ὅτι ἐὰν ἤθελε πεισθῇ ὅτι τὸ δικαστήριον εἶνε ἀρμόδιον λόγῳ ὕλης θὰ ἔκλινε τὸν αὐχένα καὶ ἐγὼ θὰ ἀποδείξω εἰς τὸν κ. Κόκκινον ὅτι τὸ δικαστήριον εἶνε ἀρμόδιον λόγῳ ὕλης καὶ οὐχὶ προσωπικῆς τῶν κατηγορουμένων ιδιότητος. Τὸ σύνταγμα ὁρίζει ὁ ὑπουργὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ δικαστήρια δι' ὀρισμένας πράξεις, παραπέμπον αὐτὸν εἰς τὰ κοινὰ διὰ τὰ ἐγκλήματα τῆς προσωπικῆς ιδιότητος. Εἰς τὴν προκειμένην ἐπομένως περίστασιν λόγῳ ὕλης καὶ οὐχὶ λόγῳ προσωπικῆς ιδιότητος εἶνε τὸ δικαστήριον ἀρμόδιον.

Πρὶν ἢ μεταβῶ εἰς ἄλλο θέμα, Σὰς παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτρέψῃτε νὰ κάμω τὴν παρατήρησιν εἰς τὸν κ. Κόκκινον, ὅτι λίαν ἀτόπως καὶ ἀκαταλλήλως ἐπεκαλέσθη ὡς πρὸς τὴν ἐπιλογὴν, πρόσωπα, ὧν δὲν ἔπρεπε νὰ μνημονεύσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σὰς παρακαλῶ κύριε κατήγορε νὰ ἀφήσῃτε τὰ προσωπικά.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Θέλω ν' ἀπαντήσω εἰς τὸν ἀξιοτίμον συνηγόρον τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Κόκκινον.

ΚΟΚΚΙΝΟΣ. Ἐγὼ ποσὶς δὲν ἐπεμνήκα εἰς προσωπικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Σὰς παρακαλῶ κύριε Μαυρομαρᾶ, νὰ ἀφήσῃτε τὰ προσωπικά.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Καλῶς, κύριε πρόεδρε, συμμορφοῦμαι μὲ τὴν παράκλησίν σας. Εἰσέρχομαι εἰς ἄλλο θέμα. Τινες τῶν συνηγόρων ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἡ βουλὴ εἶχε μὲν τὸ δικαίωμα νὰ κατηγορήσῃ, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ διεξαγάγῃ ἀνακρίσεις. Ἡ βουλὴ, ὁμολογοῦσι βεβαίως καὶ οὗτοι καὶ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀρνηθῶσιν, ἔχει δικαίωμα νὰ διεξαγάγῃ διοικητικὰς ἀνακρίσεις δι' ἓνα ὑπουργόν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ βουλὴ ἔχει τοιοῦτον δικαίωμα, ἀφοῦ δύναται ὁλόκληρον τὸν βίον τῶν ὑπουργῶν νὰ ἐξετάζῃ, πῶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνεργήσῃ δικαστικὰς ἀνακρίσεις;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἡ βουλὴ βεβαίως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ συναγάγῃ ὅλα τὰ μέσα ἐφ' ὧν νομίζει ὅτι θὰ στηρίξῃ τὴν κατηγορίαν. Ἦδη οἱ κύριοι κατήγοροι ἀμφισβητοῦσιν ἄλλο, τὸ ἐξῆς: Δι' αὐτῶν τῶν ἀποδείξεων ἢ συνήγαγεν ἡ βουλὴ δύναται ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου νὰ ἀποδείξῃ τὴν κατηγορίαν.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Ναί· ἡ βουλὴ ἔχει δικαίωμα δικαστικὰ καὶ τὰ ἔχει ὅταν δὲν πρόκειται διὰ κοινὰ ἐγκλήματα. Τὸ σύνταγμα χορηγεῖ εἰς τὴν βουλὴν τὸ δικαίωμα τοῦ κατηγορεῖν, ἐπομένως καὶ τοῦ παραπέμπειν, διότι πάντως ἐν τῇ ἐννείᾳ τοῦ κατηγορεῖν, περιέχεται ἡ ἐννοία τοῦ παραπέμπειν. Τὸ εἰδικὸν δικαστήριον γεννᾶται οὐχὶ μετὰ τὴν κατηγορίαν ἀλλὰ μετὰ τὴν παραπομπήν. Πᾶσα ἐπομένως ἐνεργεία ἀπὸ τῆς κατηγορίας μέχρι τῆς παραπομπῆς εἶνε ἐπιτετραμμένη εἰς τὴν βουλὴν, ὡς ἡ διεξαγωγὴ ἀνακρίσεων καὶ ἡ ἐκδοσις ἐντάλματος· προφυλακίσεως. Διότι ἂν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκδίδειν ἐντάλματα προφυλακίσεως δὲν εἶχεν ἡ βουλὴ, τότε ποία ἡ ἐξασφάλις τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως. Τὴν πρᾶξιν μας ταύτην ἡ ὑπεράσπισις κατηγορεῖ ὡς αὐθαίρετον, ἀλλ' ἐνῶ κατηγορεῖ τὴν βουλὴν ὡς αὐθαίρετον,

θέλει νὰ καταστήσῃ τὸ δικαστήριόν Σας αἰθαίρετον, ζητοῦσα νὰ ἐπέμβῃτε εἰς ξένας δικαιοδοσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὅχι δὲν ἡννοεῖ τοῦτο.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Ἡμεῖς λέγομεν ὅτι τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας ἡμῶν ὡς κατηγορῶν καὶ ὡς δικαστῶν, εἶναι διαγεγραμμένα. Οὔτε σεῖς δύνασθε νὰ ἐπέμβῃτε εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἡμῶν, οὔτε ἡμεῖς εἰς τὴν ὑμετέραν. Πᾶσα ἐνεργεία ἥτις ἀνάγεται εἰς τὴν προδικασίαν, ἀνάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν μας, τὰ μετὰ τὴν προδικασίαν ἀνάγονται εἰς τὴν ὑμετέραν· καὶ τότε μόνον τὸ εἰδικὸν δικαστήριον δύναται νὰ ἔχῃ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακρίσεως καὶ τὸ δικαίωμα τῆς προφυλακίσεως τῶν ὑπουργῶν, ὅταν ἡ βουλὴ αὐτὴ ἐγκαταλείψῃ τὸ κυριαρχικὸν αὐτῆς δικαίωμα νομοθετοῦσα νόμους καὶ διὰ νόμου μεταδῶσιν τὸ τοιοῦτον δικαίωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Καὶ ἐδῶ κάμω μίαν διασάφησιν. Ἰδοὺ τί ἰσχυρίζεται ἡ ὑπεράσπισις: ἡ ὑπεράσπισις διατείνεται ὅτι τὸ μέτρον τῆς προφυλακίσεως κατέστη ἀναγκαστικὸν ἀπ' αὐτοῦ καθιερώθη τὸ ἐξεταστικὸν σύστημα· μόνον δι' αὐτὸ ἦτο ἀναγκαῖον τὸ μέτρον τῆς προφυλακίσεως καὶ ἐδόθη εἰς τὸ δικαστήριον· ἡ βουλὴ δὲν εἶνε δικαστὴς, λοιπὸν τὸ σύνταγμα λέγει ὅτι μόνον ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ ἐντάλματα φυλακίσεως· λοιπὸν ἐξάγουν οἱ συνηγόροι ὅτι ἐπειδὴ μόνον τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδουν ἐντάλματα, καὶ ἐπειδὴ ἡ βουλὴ δὲν εἶνε δικαστήριον ἄρα δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προφυλακίζῃ, καὶ ἐπομένως ἐπειδὴ προέβη εἰς τὴν προφυλάκισιν, ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ συντάγματος, τῶρα σεῖς δὲν θ' ἀρυσθῇτε τὸ δικαίωμα πάλιν ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ἀλλ' ἐκ τῆς ἀνάγκης εἰς ἣν ὑπεβλήθησαν ἄλλα ἔθνη.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τότε θὰ εἴπητε αὐτὰ τὰ συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ἔχετε. Μάλιστα δὲν εἶνε δικαίωμα, ἀλλ' ἐντὸς τοῦ δικαίωματος τῆς κατηγορίας καθ' ὑμᾶς ἔγκειται τὸ δικαίωμα τῆς συλλήψεως· διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἀποφάσεως, ὅπως τὰ δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ προφυλακίζουσιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν θὰ ἐκδώσιν. Τί ὅμως λέγετε ὑμεῖς; Σεῖς λεγετε τὸ ἐξῆς: Ἡμεῖς κατ' ἀνάγκην ἔπρεπε νὰ προβῶμεν εἰς τὸ μέτρον τῆς προφυλακίσεως· αὐτὸ πρέπει νὰ δικαιολογηθῇ ἂν ὑμεῖς τῷ ὄντι δικαιολογούντες προβῇτε εἰς τὸ μέτρον τῆς ἀνακρίσεως· αὐτὸ πρέπει νὰ ὑποστηρίξητε· καὶ τότε ἡμεῖς θὰ ἐξετάσωμεν ἂν ἐντὸς τοῦ συντάγματος προέβητε εἰς τὴν προφυλάκισιν.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Ναί τοῦτο εἶναι ἡ μία ἐποψὶς τοῦ ζητήματος. Ἡμεῖς ὅμως ὑποστηρίζομεν ὅτι εἴμεθα κατὰ τὸν νόμον πάντοτε, ἡ ἀνατάτη τοῦ ἔθνους δικαστικὴ ἀρχή.

Ἀφοῦ αἱ ἄλλαι ἐξουσίαι ἔχουσι κυριαρχίαν, ἡ βουλὴ ἡ νομοθετοῦσα, ἡ βουλὴ ἡ διεπούσα τὰς τύχας τοῦ ἔθνους δὲν εἶναι κυρίαρχος;

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ. Τοιαῦτα δόγματα. . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Κύριε Ἡλιόπουλε!

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ. Ζητῶ συγγνώμην.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Τὰ δόγματα ἡμῶν ἀνεπτύχθησαν ἐν τῇ αὐρᾷ τῆς ἐλευθερίας, οὐχὶ εἰς τὸ cabinet noir τοῦ ἀπολιτισμοῦ.

Ὁ εἰς τῶν κατηγορουμένων ὑπουργῶν ἰσχυρίσθη ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κατηγορηθῇ ἐπὶ δωροδοκίᾳ, διότι δὲν εἶναι τῶν καθκόντων τοῦ ἔγκρισις ἀρχιεπισκόπων. Τόσον δὲ προέβη εἰς τῶν συνηγόρων τοῦ ὥστε μᾶς ἀπεκάλεσεν ἀγραμμάτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ συνηγόρος εἶπεν ὅτι κακῶς διευτυπώθη τὸ κατηγορητήριον, ἐνῶ ἀληθῶς δικαίωμα τῆς κατηγορίας εἶνε νὰ διατυπώσῃ τὴν κατηγορίαν ὅπως νομίζει καλλίτερον.

ΤΥΠΑΛΛΟΣ. Διαμαρτύρομαι ὅτι δὲν εἶπον ὅτι ἦνε ἀγράμματοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶπατε ὅτι κακῶς διευτυπώθη τὸ κατηγορητήριον.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Δὲν ἀπαντῶ εἰς ὕβρεις ἀλλὰ εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἠθικοῦ μέρους.

Ἡμεῖς διδαχθέντες τὴν ποινικὴν δικονομίαν γινώσκομεν καλῶς τί ἐστὶ σύστασις, τί αὐτοεργός, τί συναυτοεργός. Ἐὰν ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ πελάτης αὐτοῦ (Νικολόπουλος) συνέπραξεν αὐτοπροσώπως μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰς τὰς ἐγκρίσεις λαβῶν δῶρα, τὸν ἔχομεν σύσσωμον ἐν τῇ συστάσει. Δὲν παρέβη τὸ καθήκον του! Καὶ τί θὰ εἴπητε ἂν οὖς ἀποδείξῃ ὅτι αὐτὸς ἀπεσώθηκε τὴν συζήτησιν ἐν τῷ ὑπουργικῷ συμβουλίῳ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Δὲν τὸ γνωρίζομεν ἀκόμη.

ΜΑΥΡΟΜΑΡΑΣ. Ἄν θὰ τὸ ἀποδείξω κατόπιν. Ἐπρεπε δὲ νὰ ἀναγνώσω καλῶς τὸ κατηγορητήριον λέγον ὅτι ἐδέχθησαν δῶρα (ἐὰν δὲν ἦτο ὑπουργὸς κάνεις δὲν τοῦ ἐδίδε λεπτά).

Ἡ ὑπεράσπισις ἰσχυρίσθη ὅτι οἱ κανόνες τῶν Ἀποστόλων καὶ αἱ Νεαραὶ δὲν ἔχουσιν ἤδη ἰσχὺν ὡς καταργηθέντες. Ταῦτα λέγουσα ἡ ὑπεράσπισις ἐκφέρει δόγμα καθ' ὃ δὲν παραδέχεται τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια. Ἀλλὰ ἐν πλήρει ἰσχύϊ εἶνε οἱ κανόνες τῶν Ἀποστόλων καὶ αἱ Νεαραὶ ἀφοῦ κατ' αὐτοὺς τοὺς κανόνας, καθαιρούνται οἱ πικρανομήσαντες ἐπίσκοποι.

Περαιῶν τὸν λόγον μου λέγω, ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ ᾔται εὐτυχῆς ἂν οἱ Ἕλληνες στρέψωσι τὸ βλέμμα πρὸς τὸν δημό-

σιον βίον καὶ ἐποπτεύωσι τοὺς πολιτευομένους, φροντίζοντες νὰ τοὺς τιμωρῶσι παρανομοῦντας.

ΤΥΠΑΛΛΟΣ. Μίαν ἐγγράφον παρατήρησιν (παραδίδει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν παρατήρησίν του).

ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ. Νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῆς παρατηρήσεως κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Μάλιστα ἀλλὰ καὶ σεῖς ἐγγράφως ν' ἀπαντήσητε εἰς τὴν παρατήρησιν ταύτην.

Κηρύσσεται περαιωμένη ἡ ἐπὶ τῶν προκαταρκτικῶν ζητημάτων συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τὸ δικαστήριον ἀποσύρεται εἰς διάσκεψιν. Τὸ δικαστήριον θὰ εἰδοποιήσῃ πότε θὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασίν του Ἡ συνεδρίασις διαλύεται περὶ τὴν μεσημβρίαν.

Συνεδρίασις Ζ'. τῆς 4 Φεβρουαρίου 1876.

Ἡ συνεδρίασις ἀρχεῖται τῇ 2 ὥρ. 15 λ. Μ. Μ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Εἶναι παρόντες οἱ κατηγορούμενοι;

ΚΛΗΤΗΡ. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Τὸ εἰδικὸν δικαστήριον Σκεφθὲν κατὰ τὸν νόμον ἀπορρίπτει ἀπάσας τὰς ἐνστάσεις τῶν κατηγορουμένων καὶ διατάσσει τὴν πρόδον τῆς δίκης. (ἐπιδοκιμασίαι).

(Εἰσέρχονται οἱ μάρτυρες τῆς κατηγορίας καὶ ὑπερασπίσεως).

Εἰσέρχεται ὁ μάρτυς Καλ. Καστόρχης ἀρχιεπίσκοπος Φλωρίδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ἐρωτᾷ τὸν μάρτυρα περὶ τοῦ ὀνόματος, τῆς κατοικίας, τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ επαγγέλματος.

ΜΑΡΤΥΣ. Καλλίνικος Καστόρχης· ἐγεννήθη ἐν Δημητσάνῃ καὶ κατοικῶ εἰς Ἀθήνας· ἐτῶν 96 καὶ ἀρχιεπίσκοπος.

Π. Γνωρίζετε τοὺς κατηγορουμένους;

Μ. Μάλιστα ἐκτὸς τοῦ κ. Χαριτάκη, μὲ οὐδένα συγγενεύω.

Ὁ μάρτυς δίδει ἐπὶ τῇ ἀρχιερωσύνῃ του τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν εἶπε τὴν ἀλήθειαν.

Π. Κατὰ τὸ 1874 ἦθε μέλος τῆς συνόδου, ἐλάβετε μέρος εἰς τὴν πρότασιν τῶν ἀρχιερέων καὶ ποίους ἐπροτεῖνατε ὡς ὑποψηφίους διὰ τὴν ἐπισκοπὴν Ἀργολίδος;

Μ. Ἦμην μέλος καὶ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν πρότασιν τῆς συνόδου.

Π. Μετὰ τὴν πρότασιν τῆς συνόδου ἠκούσατε τίποτε περὶ δωροδοκίας;

Μ. Ὅχι. Ἐν μόνον γνωρίζω τὸ ἐξῆς. Ὁ Ἀργολίδος ἦτο συμπατριώτης μου. Μίαν ἡμέραν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅπου ἦλθε καὶ ὁ Οἰκονομόπουλος καὶ εἶδα ὅτι ἐγνωρίζοντο· ἤρωτησα τὸν Ἀργολίδος καὶ μοι εἶπεν ὅτι ὁ Οἰκονομόπουλος εἶνε εὐεργέτης τοῦ· τὸν ἤρωτησα μήπως ἔχει σκοπὸν νὰ δώσῃ χρήματα καὶ μοι ἀπάντησεν ὅτι θὰ δώσῃ καθὼς καὶ ἄλλοτε ἔδωκεν.

Π. Πρὸ ἢ μετὰ τὴν πρότασιν;

Μ. Πρὸ. Τότε ἐγένετο μεγάλη κίνησις.

Π. Τί ἀνθρώπος ἦτο ὁ Ἀργολίδος.

Μ. Καλὸς, χρηστοθήκης, πεπαιδευμένος.

Π. Διὰ τί νὰ δώσῃ χρήματα ἀφοῦ ἦτο καλός; τοῦτο εἶνε τίμιον;

Μ. Ὅχι· ὅστις δίδει χρήματα δὲν εἶνε τίμιος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐμέθυσε καὶ ἐμέθυσαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὴν πατερύτσαν.

Π. Ὁ Νικολόπουλος σὰς ἔκαμε ποτὲ λόγον;

Μ. Ἐγὼ τοῦ εἶπα νὰ τὸν προστατεύῃ.

Π. Μήπως σοὶ ἐσύστησε νὰ τὸν προτείνῃς;

Μ. Ναί μοι τὸν ἐσύστησε.

Μοι ἐσύστανε καὶ ἓνα ἄλλον διδάσκαλον ἐκ Δημητσάνης, ἀλλὰ κατόπιν μοι ἐσύστησε τὸν ἡγούμενον Αἰγίνης.

Π. Ποίαν γνώμην ἐσχηματίσατε ἀπὸ τὰ διαδοθέντα; Ἐπαρατηρήσατε εἰς τὸν κ. Νικολόπουλον διὰ τί ἤλλαξε γνώμην;

Μ. Δὲν τοῦ ἔκαμα καμμίαν παρατήρησιν.

Π. Ποίαν ιδέαν ἐλάβετε; ὅτι ἐδόθησαν χρήματα;

Μ. Τοιαύτην ιδέαν ἔλαβον, διότι ἐγέμισεν ὁ κόσμος, ἀλλὰ βεβαιότητα δὲν εἶχον.

Π. Μήπως ἠκούσατε ὅτι ἐδόθησαν χρήματα εἰς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Λευκάδος;

Μ. Εἶδά ποτε κρυφομιλοῦντα τὸν Ἀργολίδος καὶ τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Λευκάδος, τὸν ἤρωτησα καὶ μοι εἶπεν ὅτι θὰ δώσῃ χρήματά τινα εἰς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ Λευκάδος, ἐὰν ἐγκριθῇ, καθὼς καὶ εἰς τὸν Χαλκίδος. Ἦκουσα ὅτι θὰ ἐδίδο καὶ εἰς τὸν Ἰδρακ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸ γνωρίζω.

Π. Ἀφοῦ ἐγνωρίζατε ταῦτα, διατί δὲν ἐκάματε παρατηρήσεις εἰς τὴν σύνοδον;

Μ. Μετὰ τὴν πρότασιν ἐδόθησαν χρήματα, ὅχι πρὸ τῆς προτάσεως.

Π. Διατί νὰ μὴ ἀνακαλέσητε τὴν πρότασιν Σας;

Μ. Δὲν ἔχομεν βεβαιότητα.

Π. Ἐγνωρίζατε τὸν Κεφαλληνίαν καὶ ποίαν ἱκανότητα εἶχεν;

Μ. Ἐγὼ δὲν ἐγνωρίζω ὅτι αὐτὸς ἦτο νυμφευμένος, μετὰ τὴν χειροτονίαν τὰ ἔμαθα.

Π. Ἦκούσατε ἂν ἔδωκε χρήματα ὁ Ἀδέρμιος;

Μ. Τὸ ἤκουσα.

Π. Ἐνα Νικόδημον Σακελλαριάδην ἐγνωρίζατε καὶ τί ἡκούσατε παρ' αὐτοῦ;